UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XIX. Qualiter cum Synodus congragata esset, Imperator ad Episcopos orationem habuit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Visual Library

ἄλλους παρόντας ἡσυχίαν ἄγειν· ἀναδεξαμένου δὲ ἑνὸς τὸν λόγον, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔφη πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρος, ἐπιτάττω σοι μὴ λαλεῖν· ἅμα δὲ τῷ λόγῳ, καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτίκα τὸ στόμα πεδηθεὶς ἐσιώπα· ἆρ' οὖν δίκαιον ἀναλογίσασθαι, πότερον μεῖζον ἐν παραδόξοις, ἄνθρωπον, καὶ ταῦτα φιλόσοφον, οὕτω ῥαδίως ἀφελέσθαι τοῦ λόγου, ἢ λίθον βίᾳ λόγου τῇ χειρὶ διελεῖν, ὃ πρός τινων ἐπὶ Ἰουλιανῷ τῷ καλουμένῳ Χαλδαίῳ κεκομπολογῆσθαι ἀκήκοα· καὶ ταῦτα μὲν ὧδε ἐπυθόμην.

A reliqui vero ſedentes ſilentium ſervarent. Cumque unus ex illis diſputandi partes ſuſcepiſſet, in nomine Jeſu Chriſti, inquit illi Alexander, præcipio tibi ne loquaris. Quo dicto, protinus vir illo frænatâ linguâ obmutuit. Æquum igitur fuerit conſiderare, utrum majus ſit miraculum, hominem, eumque Philoſophum, tam facile mutum reddere, an lapidem vi verborum manu dividere, quod de Juliano cognomine Chaldæo à quibuſdam ambitioſe jactatum eſſe audio. Atque hæc quidem ita geſta eſſe accepi.

B

Κεφ. ιθ'.

Ὅτι τῆς συνόδου ἀθροισθείσης, πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς δημηγορίαν ἐξεῖπεν.

Οἱ δὲ ἐπίσκοποι συνεχῶς συνιόντες, τὸν Ἄρειον εἰς μέσον παρήγαγον, καὶ ἀκριβῆ βάσανον ἐποιοῦντο τῶν αὐτοῦ προτάσεων· προπετῶς δὲ ἐπὶ θάτερα τὴν ψῆφον ἄγειν ἐφυλάττοντο· ἐπεὶ δὲ ἡ κυρία παρῆν, καθ' ἣν ὥριστο τεμεῖν τὰ ἀμφίβολα, συνῆλθον εἰς τὰ βασίλεια, καθότι καὶ τῷ κρατοῦντι δέδοκτο κοινωνῆσαι αὐτοῖς τῆς βουλῆς. ἐπεὶ δὲ εἰς ταυτὸ παρεγένοντο τοῖς ἱερεῦσι, διαβὰς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ συλλόγου, ἐπὶ θρόνου τινὸς ἐκάθισεν ὅπερ αὐτῷ κατεσκεύαστο· καὶ ἡ σύνοδος καθῆσθαι ἐκελεύσθη· παρεσκεύαστο γὰρ ἑκατέρωθεν βάθρα πολλά, παρεκτεινόμενα τοῖς τοίχοις τοῦ βασιλείου οἴκου· μέγιστος δὲ ἦν οὗτος, καὶ τοὺς ἄλλους ὑπερφέρων· καθεζομένων δὲ αὐτῶν, ἀναστὰς Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου, λόγον τινὰ τῷ βασιλεῖ προσεφώνησε, καὶ δι' αὐτὸν, τῷ θεῷ χαριστήριον ὕμνον· παυσαμένου δὲ αὐτοῦ, καὶ σιγῆς γενομένης, πάντων μὲν ἕνεκεν, ἔφη ὁ βασιλεὺς, τῷ θεῷ τὴν χάριν ἔχω, οὐχ ἥκιστα δὲ τὸν ὑμέτερον σύλλογον ὁρῶν ὦ φίλοι· καί μοι κρεῖττον εὐχῆς ἀπέβη, τοσούτους ἱερέας Χριστοῦ εἰς ταυτὸν ἀγαγεῖν· βουλοίμην δ' ἂν ὁμόφρονας ὑμᾶς θεάσασθαι, καὶ συμφώνου γνώμης κοινωνούς· ἐπεὶ παντὸς κακοῦ χαλεπώτερον ἡγοῦμαι, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ στασιάζειν· ὅτε οὖν ἠγγέλθη ὧν οὐκ ὤφελον ἀκοῦσαι,

Caput XIX.

Qualiter cum Synodus congregata eſſet, Imperator ad Epiſcopos orationem habuit.

Interea vero Epiſcopi aſſidue convenientes, Ario in medium adducto, aſſertiones ejus ſumma diligentia examinabant. Cavebant autem ſollicite, ne in alterutram partem temere ſententiam promerent. Porro ubi dies advenit quæ finiendis controverſiis fuerat C conſtituta, convenerunt in palatium, eo quod Imperator hujus conſilii particeps eſſe decreverat. Qui cum ad eum locum ſe contuliſſet, in quo erant Epiſcopi, per medium eorum progreſſus ad caput ſubſelliorum, in ſella ſibi parata conſedit: ac Synodus ſedere juſſa eſt. Erant enim ad parietes aulæ regalis longo ordine locata utrinque ſubſellia. Hæc autem aula erat ampliſſima, & omniū quæ in palatio erant pulcherrima. Poſtquam Epiſcopi conſedére, ſurgens Euſebius Pamphili, Imperatori orationem quandam, & illius causâ Deo laudes cum D gratiarum actione recitavit. Qui cum finem dicendi feciſſet, facto ſilentio, Imperator ita locutus eſt. De omnibus quidem rebus gratias ago Deo optimo maximo: ſed ob id præcipue quod veſtrum conventum nunc video. Ac mihi certe ſupra quam optabam contigit, ut tot ſacerdotes Chriſti unum in locum congregarem. Sed velim præterea vos concordes videre & in unam eandemque ſententiam conſpirantes. Etenim Eccleſiam Dei inteſtinis ſeditionibus agitari, quovis malo gravius eſſe exiſtimo. Cum primum igitur mihi nuntiata ſunt ea, quæ utinam non audiviſſem,

A maximum animo cepi dolorem, audiens vos diſſidere, quos minime oportebat: quippe qui Dei miniſtri ſitis & pacis diſpenſatores. Atque idcirco ſacratiſſimam veſtram Synodum congregavi. Cumque ego & Imperator ſim & conſervus veſter, munus hoc à vobis peto, Deo communi omnium noſtrûm domino gratiſſimum: quod & mihi accipere, & vobis dediſſe, decorum erit. Hoc autem eſt, ut cauſam controverſiæ in medium proferatis, eamque concordi & pacifica ſententia terminetis: ut hoc etiam trophæum adverſus invidum dæmonem unà vobiſcum erigere poſſim: qui poſt exteros hoſtes ac tyrannos è medio ſublatos, invidens felicitati noſtræ, inteſtinam hanc ſeditionem excitavit. Hæc cum Imperator Latino ſermone dixiſſet, quidam adſtans eadem Græce interpretatus eſt.

A σφόδρα τὴν ψυχὴν ἠνιάθην, διχονοεῖν ὑμᾶς πυθόμενος, οὓς ἥκιστα προσῆκε, θεοῦ λειτουργοὺς ὄντας, καὶ βραβευτὰς εἰρήνης· καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἱερὰν ὑμῶν συνεκρότησα σύνοδον· βασιλεὺς τε ὢν καὶ συνθεράπων ὑμέτερος, χάριν αἰτῶ λαβεῖν ἀρεστὴν τῷ θεῷ τῷ κοινῷ δεσπότῃ, ἐμοί τε λαβεῖν, καὶ ὑμῖν δοῦναι πρέπουσαν· ἡ δέ ἐστι, προενεγκεῖν εἰς μέσον τὰ αἴτια τῆς ἀμφισβητήσεως, καὶ ὁμόφρονα καὶ εἰρηναῖον αὐτοῖς ἐπιθεῖναι τέλος· ὥστε με σὺν ὑμῖν τοῦτο τὸ τρόπαιον ἀναστῆσαι τοῦ φθονεροῦ δαίμονος· ὃς τῶν ἀλλοφύλων καὶ τυράννων ἐκποδὼν γενομένων, ταύτην B τὴν ἐμφύλιον στάσιν ἤγειρε, νεμεσήσας τοῖς ἡμετέροις ἀγαθοῖς. Τοιαῦτα τῇ ῥωμαίων φωνῇ τοῦ βασιλέως εἰπόντος, παρεστώς τις ἡρμήνευεν.

Caput XX.

Quomodo Imperator utraque parte audita, eos qui cum Ario erant damnatos relegavit.

Poſthæc Epiſcopi de dogmate fidei diſputare cœperunt. Imperator vero ea quæ ab utraque parte dicerentur, leni ac placido animo auſcultabat. Et iis quidem qui recte dicerent, aſſentiebatur: pervicaces vero à contentione revocabat: cũ ſingulis benigne loquens, prout unumquemque intelligere poterat: neque enim Græcæ linguæ penitus fuit ignatus. Tandem omnes Epiſcopi inter ſe conſenſerunt, & Filium Patri conſubſtantialem eſſe decreverũt. Soli inter eos ſeptendecim fuiſſe dicuntur, qui initio quidem opinionem Arii comprobarunt. Plures tamen ex illis ad eam ſententiam quæ omnibus ſimul placuerat, illico ſe tranſtulerunt. Huic D autem ſententię Imperator etiam acceſſit, hanc totius Concilii concordiam divinitus approbatam eſſe exiſtimans. Quod ſi quis decretis Synodi refragaretur, eum exilio damnandum eſſe pronuntiavit, utpote Dei judicium convellere conantem. Porro ut poſteris in perpetuum ratum ac manifeſtum eſſet ejus fidei ſymbolum, in quam univerſi tum conſenſerunt, initio quidem exiſtimaveram, exemplum illius fidei ad veritatis demonſtrationem hic neceſſario

Κεφ. κ΄.

Ὅπως ἀκροασάμενος τῶν μερῶν ἀμφοτέρων ὁ βασιλεὺς, τοὺς περὶ Ἄρειον καταδικάσας ἐξωστράκισε.

Ἐκ τούτου δὲ ἡ περὶ τοῦ δόγματος διάλεξις ἐκινήθη τοῖς ἱερεῦσι· σχολῇ δὲ καὶ μά- C λα ἀνεξικάκως ἠκροᾶτο ὁ βασιλεὺς τῶν ἑκατέρωθεν λόγων· καὶ τοῖς μὲν εὖ λέγουσι προσετίθετο· τοὺς δὲ φιλονεικοῦντας μετέπειθε τῆς ἔριδος· πράως ἑκάστῳ διαλεγόμενος, ὡς ἀκούειν ἠπίστατο, καθότι οὐδὲ τῆς ἑλλήνων γλώττης ἀπείρως εἶχε· τὸ δὴ τελευταῖον, συνῄεσαν ἀλλήλοις πάντες οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁμοούσιον εἶναι τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν ἐψηφίσαντο· μόνοι τὰ μὲν πρῶτα δέκα καὶ ἑπτὰ λέγονται τὴν Ἀρείου δόξαν ἐπαινέσαι· παραχρῆμα δὲ ἐκ D τούτων οἱ πλείους πρὸς τὸ κοινῇ δόξαν μετετέθεντο· ταύτῃ δὲ τῇ γνώμῃ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐψηφίσατο, συμβαλὼν αὐτὴν θεόθεν δοκιμασθῆναι τὴν συμφωνίαν τοῦ συλλόγου· ὥστε εἴ τε φυγῇ ζημιωθήσεσθαι προηγόρευσε τὸν ἐναντίον τῶν δεδογμένων ἐρχόμενον, ὡς διαφθείραντα τοὺς θείους ὅρους· ἵνα δὲ καὶ εἰς τὸν ἑξῆς χρόνον βέβαιον καὶ δῆλον τοῖς ἐσομένοις ὑπάρχῃ τὸ σύμβολον τῆς τότε συναρεσάσης πίστεως, ἀναγκαῖον ᾠήθην εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας, αὐτὴν τὴν περὶ τούτων γραφὴν